

stik imod alle andre Staters Erfaringer. Dette ser endnu mærkeligere ud, naar man ser hen til, at de britiske Kolonier paa Rigsmødet i Sommer lagde den største Vægt paa, at hver enkelt Koloni for sig udelukkende havde Raadighed over Statsborgerretten.

I Udkastet fra 1908 lyder det tilsvarende Stykke saaledes:

„Danske og Islændere paa Island og Islændere og Danske i Danmark skulle i alle Henseender nyde lige Ret.“

Her gør man fast Bosættelse til Betingelse for Undersaatternes Ligeberettigelse, og dog gik man hermed mere end tilstrækkelig langt. I det nye Udkast er Bopælsbetingelsen helt slettet, hvoraf alle kan se, at det i denne Hovedsag af grundlæggende Betydning øjensynlig er ringere end det gamle Udkast. Dér sætter man ogsaa Danskernes Ret til Fiskeri inde paa Søterritoriet i Forhold til deres Pligt til Inspektionen af samme, men nu udelader man dette Forbehold. Tillige har Danskerne betinget sig ikke at forøge Inspektionen udover det, som den nu er. Dette maa have til Følge, at Landskassens Udgifter stiger stærkt, rimeligvis straks, naar Krigen er sluttet, thi der er al Udsigt til, at Udlændinges Fiskeri her ved Landet vokser stærkt i Forhold til, hvad det var før Krigen, og derfor gør en yderligere Inspektion nødvendig. Ogsaa i denne Retning er da det nye Udkast ringere end det gamle.

Det, at vi har den samme Rettighed i Danmark, formindsker kun lidt eller maaske intet, den Skade og Fare, som dette medfører for os. Paa Grund af vor Faatallighed og Fattigdom kan det være Danskerne det samme, ja, det er endog ret troligt, at de nu med det samme ophæver i sine Love alle Begrænsninger af Betydning, som kan være til Formindskelse af vor Ligeberettigelse dér i Landet. Men en sliG Ligeberettigelse er ikke nogen Fordel for vort Folk, tværtimod. Og det er os forbudt at sætte yderligere Betingelser for Danskernes Retsnydelse her i Landet, end de sætter hos sig, ifølge deres tydelige Forbehold til § 6.

Men § 6 lader det ikke være nok hermed. 4de Stykke lyder saaledes:

„Danske Skibe har i Island samme Rettigheder som islandske Skibe og omvendt.“

Her foreligger en direkte Retsafstaaelse til Danskerne i Forhold til den nuværende Tilstand. Paa Grund af Landets Beliggenhed, vore Fiskebanker og vore faa Skibe kommer der mange Gange flere danske Skibe hertil end herfra til Danmark. Danskerne har derfor den aldeles overvejende Fordel af denne Ligeberettighedsbestemmelse, som derfor i Virkeligheden er en uhyre Uligeberettigelse. Her anbringer man saaledes Graat ovenpaa Sort. Ingen Antydning af denne Bestemmelse findes i Forslaget 1908, og det alene skulde kunne overbevise Folk om, hvor uantagelig den er.

Af al denne Ligeberettigelse for den danske Stat følger, at andre Stater sandsynligvis vil kræve ikke at blive ugunstigere stillet her i Landet. Efterhaanden som vort Samkvem med Udlandet vokser, kunde derfor den danske Ligeberettigelse falde os meget tung, særlig hvad der angaar Told og Skibsafgifter. Endvidere maa man bemærke, at Ligeberettigelse uden Bosættelsesbestemmelse fører til dansk Straamandskab, som man allerede har kunnet mærke.

Af disse Grunde anser jeg det for uforsvarligt at vedtage § 6, som den nu er formuleret, og foreslaar, at den bliver forandret til det bedre.

I Stedet for det Tilskud af 60 000 Kr. aarlig, som Danskerne har betalt os, bestemte Udkastet 1908, at de skulde betale os 1½ Mill. Kr. en Gang for alle. Det nye Forslag giver Afkald paa dette Beløb, imod at Danskerne betaler Islands Universitet 1 Mill. Kr. Dette er et aabenbart Tab for os. Dette Tab opvejes ingenlunde af den 1 Mill. Kr., som Danskernes Universitet faar for at styrke den aandelige Forbindelse mellem Landene, thi baade er Regensbeneficiet ved Københavns Universitet allerede mere værd, og denne nye Understøttelse maa anses at være fuldt saa meget i Danskernes Interesse som i vor. I denne Henseende er derfor det nye Forslag værre end det gamle.

Nævnet til Tilvejebringelse af Lighed i Lovgivningen ifølge § 16 er en direkte Følge af Fællesstatsborgerretten i § 6, saadan som den er formuleret, det fremhæves ogsaa direkte, at Nævnet først og fremmest skal have Lovgivningen i Rigerens Særanliggende til Behandling og paase, at ingen af Parternes Interesser gaas for nær.

Jeg anser dette Nævn, som maa medføre adskillig Bekostning, for særdeles unyttigt for os og foreslaar, at denne Paragraf bortfalder.